

BULETINUL STOP VIOLENȚĂ

www.cdf.md

CENTRUL DE DREPT AL FEMEILOR

nr. 13 (2018)

CUPRINS

CONSOLIDĂM PARTENERIATE PENTRU A INFORMA ȘI PREVENI MAI BINE VIOLENȚA ÎN FAMILIE	2
ASISTENȚII SOCIALE VOR AVEA NOI INSTRUCȚIUNI DE INTERVENȚIE ÎN CAZURILE DE VIOLENȚĂ ÎN FAMILIE	3
DISCRIMINARE PE CRITERIU DE DIZABILITATE ȘI SEX ÎN ACCES LA JUSTIȚIE	4
ATELIERELE DE CREAȚIE - SURSĂ DE INSPIRAȚIE PENTRU BENEFICIARELE CDF	5
REPREZENTANȚII ORGANELOR DE DREPT SUNT PREGĂTIȚI SĂ RĂSPUNDĂ MAI EFICIENT LA CAZURILE DE VIOLENȚĂ ÎN FAMILIE	6
CDF A PARTICIPAT LA CONFERINȚA INTERNAȚIONALĂ - „NAȚIUNILE MARGINALIZATE, DREPTURILE OMULUI ȘI ETICA ÎN DEZVOLTARE”	7
CUM PREVENIM ȘI REDUCEM HĂRȚUIREA SEXUALĂ LA LOCUL DE MUNCĂ ȘI STUDII?	8
DREPTURILE VICTIMELOR VIOLENȚEI ÎN FAMILIE DISCUTATE ÎN CADRUL SIMPOZIONULUI REPUBLICAN AL SERVICIULUI MEDICO-LEGAL DIN REPUBLICA MOLDOVA	9
CENTRUL DE DREPT AL FEMEILOR A PARTICIPAT LA TÂRGUL ONG-UIOR 2018	10
NOI PROGRAME DE TERAPIE PRIN LECTURĂ ȘI ARTĂ DESTINATE FEMEILOR DIN PENITENCIARUL RUSCA	11
ȘTIRI PE SCURT	12
ACTIVITATEA CDF ÎN CIFRE. PRIMUL SEMESTRU 2018	13
IMPACTUL PROIECTULUI DE ABILITARE ECONOMICĂ PRIN OCHII BENEFICIARELOR	14

CONSOLIDĂM PARTENERIATE PENTRU A INFORMA ȘI PREVENI MAI BINE VIOLENȚA ÎN FAMILIE

Cea mai bună metodă de a diminua fenomenul violenței în familie este prevenirea. În acest sens, Centrul de Drept al Femeilor a inițiat un parteneriat cu bibliotecile din rețeaua bibliotecilor Novateca Moldova și Asociația Femeilor din Poliție pentru a informa și a veni cu sfaturi utile pentru adolescenți, tineri și persoane de vârstă a treia din diferite localități ale țării, la subiectul violenței în familie. Astfel, începând cu luna aprilie, juriștii CDF, alături de psihologi și polițiști, au mers în Căușeni, Telenești și Bălți și au discutat cu participanții despre cele mai întâlnite forme de violență în familie, măsurile de protecție și instituțiile ce trebuie să intervină pentru a ajuta victimele. Formatul întâlnirilor și mesajele au fost adaptate publicului, astfel încât fiecare să obțină răspuns la întrebările ce îl interesează.

- ✓ Tinerii de la Liceul Alexei Mateevici din raionul Căușeni pot mai ușor identifica caracteristicile unei relații toxice și cui pot cere ajutor în situații de violență. Psihologul Sergiu Toma i-a provocat la discuții despre dragoste, așteptările băieților și ale fetelor în relații, despre cum știm să ne exprimăm nevoile și să stabilim granițe. Totodată, colegile de la CDF și Asociația Femeilor din Poliție le-au vorbit tinerilor despre formele violenței în familie, cauzele apariției și cum poate și trebuie să intervină poliția în asemenea cazuri.
- ✓ La Telenești, împreună cu șefa adjunctă a Serviciului Securitate Publică, Mariana Plăcintă, și

beneficiarele rețelei Novateca Telenești am discutat despre violența în familie prin prisma cazurilor asistate de CDF. De data aceasta, în grupul de discuție au fost femeile din localitate, care au ținut să vină cu precizări și propuneri de diminuare cât mai eficientă a fenomenului violenței în familie. Ele au comparat modul în care evoluează societatea și consideră că în prezent este mai multă informație cu privire la acest subiect, iar femeile au mai mult curaj în a denunța agresorii.

- ✓ O zi cu totul deosebită am petrecută în compania doamnelor de la Bălți. De data aceasta am ținut să discutăm cu persoanele în etate, acestea fiind un grup extrem de vulnerabil și expus violenței în familie. Statisticile CDF arată că 35% dintre victimele asistate de centrul nostru sunt doamne cu vârsta de peste 65 ani. Doamnele ne-au mărturisit că violența în rândul vârstnicilor este des întâlnită la Bălți. De cele mai multe ori, soții sau fiii sunt cei care aplică violența, iar femeile, cuprinse de sentimentul rușinii nu au suficient curaj să denunțe agresorii.

ASISTENȚII SOCIALE VOR AVEA NOI INSTRUCȚIUNI DE INTERVENȚIE ÎN CAZURILE DE VIOLENȚĂ ÎN FAMILIE

La data de 20 aprilie curent, Centrul de Drept al Femeilor a desfășurat consultări ale instrucțiunilor de intervenție pe cazurile de violență în familie, destinate asistenților sociali.

Specialiștii în domeniu au analizat schița documentului, au discutat propunerile de îmbunătățire a instrucțiunilor, astfel încât, odată aprobate, asistenții sociali să poată acționa și răspunde necesităților victimelor violenței în familie. Instrucțiunile vor prevedea modul în care cazul trebuie evaluat, cum și când se face raportarea la specialiștii din celelalte sectoare responsabile (polițist, medic) și referirea către

servicii specializate, precum și vor descrie modul de cooperare dintre aceștia.

Noile instrucțiuni sectoriale de intervenție pentru asistenții sociali au fost elaborate în baza Standardelor Globale și Serviciilor Esențiale destinate femeilor și fetelor supuse violenței (ESGs) și reprezintă un angajament al statului de a alinia practicile Republicii Moldova cu standardele internaționale.

Procesul de consultări și revizuire a instrucțiunilor a fost lansat la inițiativa Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova, coordonat de Centrul de Drept al Femeilor cu susținerea UNFPA Moldova.

DISCRIMINARE PE CRITERIU DE DIZABILITATE ȘI SEX ÎN ACCES LA JUSTIȚIE

Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurării egalității a admis plângerea Centrului de Drept al Femeilor și a emis o decizie prin care a constatat discriminare pe criteriu de dizabilitate și sex în accesul la justiție, în cazul unei beneficiare a CDF.

În urmă cu doi ani, beneficiara CDF a fost supusă acțiunilor de violență sexuală din partea tatălui. Pe acest fapt, procuratura a decis neînceperea urmăririi penale pe motiv că “declarațiile părții vătămate urmează a fi apreciate critic și nu pot fi puse la baza unei hotărâri de condamnare, deoarece în perioada săvârșirii asupra ei a acțiunilor de viol nu putea recepționa corect evenimentele de violență sexuală, nu le putea percepe și pe cazul dat nu poate depune declarații.”

Avocata CDF, Violeta Andriuța, a contestat Ordonanțele procuraturii ca fiind ilegale și neîntemeiate și care îngreșesc accesul la justiție a beneficiarei noastre. Instanța de judecată a anulat Ordonanțele și a dispus începerea urmăririi penale obligând procuratura să înlăture încălcările admise.

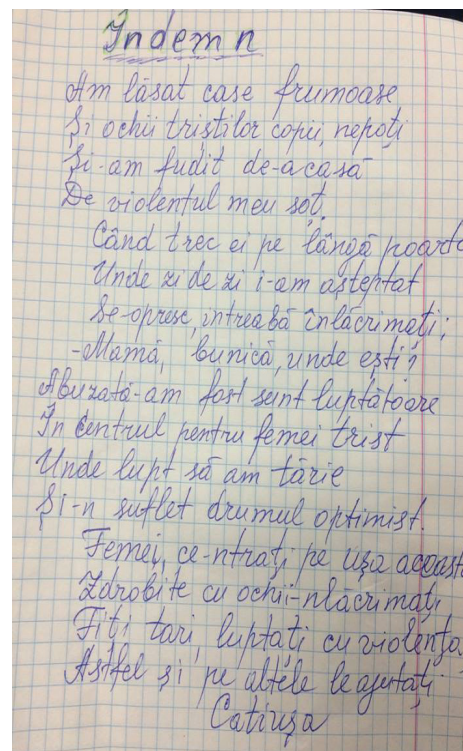
Astfel, agresorul este cercetat penal atât pentru violență sexuală, cât și violență în familie. Prin decizia sa, Consiliul recomandă Procuraturii Generale să întreprindă măsuri prin care să nu mai fie admise astfel de încălcări din partea procurorilor. Având în vedere că decizia Consiliului poate fi contestată în instanța de judecată, noi vom continua să monitorizăm cazul pentru a ne asigura că este respectat dreptul la protecție egală în fața legii.

ATELIERELE DE CREAȚIE - SURSĂ DE INSPIRAȚIE PENTRU BENEFICIARELE CDF

Atelierele de creație organizate pentru beneficiarele CDF au căpătat în aceste luni și mai multă culoare. Înnarmate cu bună dispoziție și inspirație, au decorat vase din sticlă, au creat pungi Eco, au învățat să ambaleze cadouri și să trăiască noi experiențe. Mozaica de culori a început să prindă viață, iar doamnele noastre, plăcerea de a crea ceva unic.

“N-am meșterit demult ceva atât de simplu și frumos. Am uitat de griji, de durere, de timp și am primit plăcere de la a fi alături de voi”, ne spune o beneficiară.

Ghidate de curiozitate și bucuria de a crea, împreună cu Nataliya Shevchenko au scris noi amintiri. Au fost trei ore de creație, amestec de culori și bună dispoziție, iar la final s-au ales cu obiecte decorative originale și cu abilitatea de a meșteri accesorii de sine stătător. Ziua a fost specială și pentru că am putut să transmitem urări de bine și la mulți ani unei doamne deosebite, alături de care am fost în ultimul an, acordându-i suportul necesar.

Ce e în sufletul unei soții, mame, bunici care a plecat de lângă soțul agresor? O furtună de emoții îți stăpânește viața, te simți paralizat, abandonat și acoperit de regrete. Catiușa, o beneficiară CDF, a redat tot ce simte sub forma unei poezii. După o căsnicie în care a trăit pentru soț, în care și-a anulat propriile vise, în care a răbdad doar „ca să fie bine”, ajunge o zi în care zice stop. “Sunt ca pasărea ce a ieșit din colivie. Am plecat din casa, din satul natal, dar acum îmi trăiesc libertatea. Am reușit să mă angajez și pot să fiu independentă”, ne mărturisește Catiușa în timp ce ne întinde foaia pe care e scris «Îndemnul» ei...

REPREZENTANȚII ORGANELOR DE DREPT SUNT PREGĂTIȚI SĂ RĂSPUNDĂ MAI EFICIENT LA CAZURILE DE VIOLENȚĂ ÎN FAMILIE

Șefii Serviciilor Urmărire Penală din 32 raioane ale țării au participat la instruirii privind cele mai bune practici de intervenție a poliției la cazurile de violență în familie. Participanții au discutat în baza unor cazuri concrete și au fost provocați să identifice formele violenței în familie, să propună un plan de acțiuni ce ar viza măsurile de protecție a victimelor și să prevadă posibilele dificultăți ce ar putea apărea în investigarea cazurilor. Șeful Direcției Generale Urmărire Penală al Inspectoratului General al Poliției al MAI, domnul Grigore Moga, a menționat despre importanța implementării adecvate a legislației în vigoare, aducând drept exemplu experiența altor state unde pedepsele pentru acțiunile de violență în familie sunt drastice, iar securitatea victimelor este prioritatea numărul unu.

Ofițerii de Urmărire Penală și polițiștii din raioanele Republicii Moldova au participat în perioada 16-17 mai, la instruirii privind modul în care sunt documentate cazurile de violență în familie. Pe lângă aspectele teoretice prezentate de formatorii Ghenadie Neamțu, Olga Spoialo și Arina Țurcan, participanții au analizat studii de caz prin care au fost puși în situația de a identifica victimele violenței în familie, formele de violență și să propună un plan de acțiuni ce ar viza măsurile de protecție a victimelor. Totodată au fost prezentate dificultățile și practici pozitive în cazuri instrumentate de ofițerii de poliție. Împreună cu trainerii au discutat despre:

- sesizarea cazului de violență în familie
- evaluarea riscurilor și măsuri de intervenție la fața locului
- audierea eficientă a martorilor și victimelor
- aplicarea măsurilor de protecție
- documentarea cazurilor de încălcare a măsurilor de protecție.

Instruirile sunt organizate de Centrul de Drept al Femeilor în parteneriat cu Inspectoratul General al Poliției al Republicii Moldova cu susținerea financiară a Ambasadei Suediei în Moldova și Fundația OAK.

CDF A PARTICIPAT LA CONFERINȚA INTERNAȚIONALĂ – „NAȚIUNILE MARGINALIZATE, DREPTURILE OMULUI ȘI ETICA ÎN DEZVOLTARE”

În luna mai, la Chișinău s-a desfășurat pentru prima dată Conferința internațională – «Națiunile marginalizate, drepturile omului și etica în dezvoltare». Centrul de Drept al Femeilor a fost reprezentat de către Directoarea executivă, Natalia Vîlcu, care a vorbit participanților despre violența de gen, cauzele și consecințele acestora în contextul culturii moldovenești.

De asemenea, au fost prezentate publicului două studii importante realizate de CDF în ultimii ani - Bărbații și Egalitatea de Gen și Costurile violenței în familie. Participanții au fost curioși să afle mai multe despre amploarea fenomenului în Moldova, cum intervine statul și ce suport oferă victimelor organizațiile neguvernamentale.

Evenimentul a fost organizat de Asociația Internațională a Eticii de Dezvoltare cu suportul mai multor parteneri de dezvoltare. Recent, CDF a fost inclusă în lista de membri ai Asociației și beneficiază de acces la resurse informaționale și cercetări de ultimă oră din acest domeniu.

CUM PREVENIM ȘI REDUCEM HĂRȚUIREA SEXUALĂ LA LOCUL DE MUNCĂ ȘI STUDII?

Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare și Centrul de Drept al Femeilor au lansat la data de 29 mai curent, în cadrul unei conferințe de presă, **Nota informativă: Hărțuirea sexuală în Moldova între lege și realitate.**

Analiza relevă că fiecare a cincea femeie este supusă unor forme subtile de hărțuire sexuală la locul de muncă, că formele grave de hărțuire sexuală sunt perpetuate de către șefi, colegi de serviciu și profesori și doar 15% dintre victime au anunțat despre acest lucru.

Avocata CDF, Turcan Arina s-a referit, în cadrul conferinței, și la faptul că în R.Moldova cadrul normativ existent conține reglementări confuze cu referire la mecanismul de protecție a victimelor hărțuirii sexuale.

Avocata susține că „avem un mecanism ineficient de verificare și sancționare a angajatorului/angajatoarei, care nu respectă obligația de prevenire a hărțuirii sexuale la locul de muncă. Din păcate nu este o tipologie a actelor de hărțuire sexuală, iar legislația actuală nu obligă expres instituțiile de învățământ de toate nivelele să adopte proceduri interne de combatere a hărțuirii sexuale. Trebuie menționat și faptul că pe parcursul ultimului deceniu, cadrul legal specific fenomenului abordat nu s-a modificat esențial în comparație cu practica internațională”.

Ca urmare a analizei, au fost formulate o serie de recomandări:

- revizuirea actelor normativ-juridice în vigoare în vederea divizării clare a responsabililor și a atribuțiilor instituțiilor responsabile de prevenirea, investigarea și combaterea hărțuirii sexuale
- politicile publice naționale, specifice abordării hărțuirii sexuale, să prevadă acțiuni de prevenire, de intervenție și de reabilitare
- extinderea mandatului Consiliului pentru prevenirea, eliminarea discriminării și asigurării egalității
- autoritățile mandatate prin lege cu înregistrarea cazurilor de hărțuire sexuală, să completeze bazele de date cu informație dezagregată pe criteriul de sex și alte criterii relevante
- curriculum-ul de instruire a ofițerilor de urmărire penală, judecătorilor și procurorilor să includă subiecte specifice legate de toate tipurile de hărțuire, inclusiv sexuală.
- asigurarea echilibrului de gen în funcțiile de conducere va contribui la diminuarea incidenței hărțuirii sexuale
- de a stipula în acordurile colective de muncă a prevederilor ce vin direct să reducă manifestarea hărțuirii în câmpul muncii, o considerăm drept necesitate stringentă
- completarea Codului Educației cu prevederi ce vor obliga instituțiile de învățământ să adopte și implementeze procedura internă privind interzicerea discriminărilor după oricare criteriu și a hărțuirii sexuale în sistemul educațional
- abilitarea Consiliului de Etică al instituției de învățământ în domeniul hărțuirii sexuale
- abilitarea senatului studentesc de a sesiza cazurile de hărțuire sexuală va contribui la sporirea nivelului de raportare a faptelor de hărțuire în sistemul de învățământ superior.

DREPTURILE VICTIMELOR VIOLENȚEI ÎN FAMILIE DISCUTATE ÎN CADRUL SIMPOZIONULUI REPUBLICAN AL SERVICIULUI MEDICO-LEGAL DIN REPUBLICA MOLDOVA

La 30 mai curent, s-au desfășurat lucrările Simpozionului republican al serviciului medico-legal din RM cu genericul „Violența împotriva femeii și copilului: bunele practici și rolul medicinei legale în soluționarea provocărilor sistemice”.

În cadrul evenimentului au fost prezentate rapoarte ce ne ilustrează fenomenul violenței în familie sub diferite aspecte: juridic, social, medical. Avocata CDF, Turcan Arina, a vorbit despre bunele practici, dificultățile și importanța implicării medicilor legiști în realizarea expertizelor medico-legale fără a trece sub tăcere anumite detalii și în afara oricăror prejudecăți. “Expertiza medico-legală în situații de violență în familie este un instrument cheie de care depinde calificarea cauzei penale și sentința ce va fi aplicată de către judecător”, a explicat avocata.

Totodată, trebuie menționat și faptul că în anul 2017, Centrul de Drept al Femeilor în parteneriat cu Centrul de Medicină Legală a desfășurat sesiuni de instruire pentru medicii legiști din întreaga țară, privind răspunsul eficient al specialiștilor din sistemul de sănătate la cazurile de violență în familie. Astfel, 63 de medici legiști au analizat cazuri din practică pentru a-și îmbunătăți înțelegerea rolului lor în prevenirea și combaterea violenței în familie.

Studiile arată că femeile ar avea mai mare încredere în lucrătorii medicali și ar fi dispuse să vorbească despre actele de agresiune, anume cu acești specialiști. În acest sens, cadrele medicale sunt în postură unică de a interveni pentru a oferi victimelor violenței îngrijiri medicale, informații vitale și suport adecvat în situații critice.

CENTRUL DE DREPT AL FEMEILOR A PARTICIPAT LA TÂRGUL ONG-UILOR 2018

Peste 40 de organizații neguvernamentale din întreaga țară au participat anul acesta la Târgul dedicat societății civile. Organizațiile și-au promovat realizările, au implicat vizitatorii în activități interactive și i-au îndemnat să se alăture cauzei promovate de ei prin acțiuni de voluntariat.

Vizitatorii târgului au participat la ateliere și master-class-uri, expoziții de obiecte de artizanat confecționate de persoane cu nevoi speciale. Cortul Centrului de Drept al Femeilor a fost vizitat de mulți oameni frumoși care au participat la un quiz-

quest la tema violenței în familie și stereotipurilor de gen. În schimb au primit premii cu logo-ul CDF și multă dispoziție bună. Ne-a bucurat că vizitatorii au putut identifica formele și semnele violenței în familie, știu cui să ceară ajutor și nu vor tolera astfel de acțiuni la adresa lor sau a celor apropiați.

“Este pentru prima dată când particip la un concurs. Mă bucur că sunteți active și ajutați femeile care se află în impas. Am fost și eu victimă a violenței în familie. Știu ce înseamnă să primești ajutor la timpul potrivit”, ne-a mărturisit o vizitatoare în timp ce ținea întrebarea de la quiz în mână.

Ne-a bucurat să vedem cetățeni curioși și curajoși să răspundă la întrebările pregătite de echipa CDF. De la profesori universitari la adolescenți, fiecare a putut să afle mai multe despre violența în familie. Au fost distribuite materiale informative, studii și analize realizate de CDF pe parcursul anilor. Dacă unii erau surprinși să afle care sunt formele de violență în familie, atunci alții, erau pregătiți să desființeze stereotipurile la această temă și să explice de ce suntem atât de toleranți față de acest fenomen.

Târgul ONG-urilor a fost organizat cu sprijinul USAID, în cadrul Programului Parteneriate pentru o Societate Civilă Durabilă în Moldova, implementat de FHI 360.

NOI PROGRAME DE TERAPIE PRIN LECTURĂ ȘI ARTĂ DESTINATE FEMEILOR DIN PENITENCIARUL RUSCA

În prima jumătate a anului 2018, Centrul de Drept al Femeilor a continuat implementarea proiectului pentru femeile din Penitenciarul Rusca. Pe lângă, deja obișnuite, ședințe de consiliere juridică și psihologică, echipa CDF a venit cu două noi activități menite să restabilească echilibrul emoțional al deținuțelor și să-și consolideze capacitatea de a înțelege și exprima emoțiile.

Programele de terapie prin lectură și art-terapie au loc săptămânal și se desfășoară în cercuri restrânse, cu număr limitat de persoane. Femeile discută despre vise, dezamăgiri, frici, durere și cât de important este să învățăm a ne ierta propriile greșeli. Simplu la prima vedere, însă extrem de dificil când sentimentul de vinovăție îți inunda sufletul. Cu ajutorul materialelor artistice pregătite de psihologele Victoria Captari și Cristina Balan doamnele au redat, rând pe rând, emoțiile și experiențele ce le copleșesc, se încurajează și găsesc licăriri de speranță în fiecare experiență de viață împărtășită. Asta le face să fie mai deschise spre comunicare, să se cunoască mai bine, să vadă nevoile celuilalt și să înțeleagă că în «dulapul» fiecăreia stau pitite amintiri, vise, regrete și povești ce așteaptă să prindă viață.

Până acum au fost desfășurate 4 sesiuni de art-terapie la care au participat 13 femei și 4 sesiuni de terapie prin lectură la care au participat câte 27 de femei.

În 2018, CDF de asemenea continuă programul de consiliere individuală. Astfel peste 150 de deținuțe din Penitenciarul Rusca au putut discuta individual cu avocatul CDF, pentru a afla răspunsul și soluțiile la problemele cu care se confruntă. Acestea țin de violență în familie, custodia copilului, divorț, pregătirea cauzei pentru reprezentare în instanță, pregătirea dosarului necesar pentru liberare, pregătirea dosarului necesar pentru divorț etc.

O problemă majoră pentru femeile din detenție este îngrădirea posibilității de a comunica cu copiii. De cele mai multe ori, fie foștii soți, rude sau alți membrii, nu asigură dreptul copiilor să-și viziteze mama. În primele șase luni ale anului, cu sprijinul avocatului CDF:

- 4 femei au fost eliberate condiționat
- 4 femei au fost referite de către avocatul CDF pentru asistență juridică gratuită de stat
- 4 copii și-au vizitat mamele din închisoare
- 18 femei aflate în detenție au obținut buletine de identitate

Psihologii CDF au oferit consiliere pentru 18 femei din Penitenciarul Rusca. Sprijinul oferit a ajutat femeile să depășească multiple traume, dezamăgiri și stări prelungite de tristețe sau durere. Femeile au început să-și regândească trecutul, îndrăznind să-și facă planuri pentru viitor.

Activitățile desfășurate în Penitenciarul Rusca fac parte din proiectul „Sporirea accesului la justiție, asistență juridică și sprijin psihologic femeilor aflate în detenție” realizat în colaborare cu Departamentul Instituțiilor Penitenciare și cu suportul Ambasadei Suediei în Moldova.

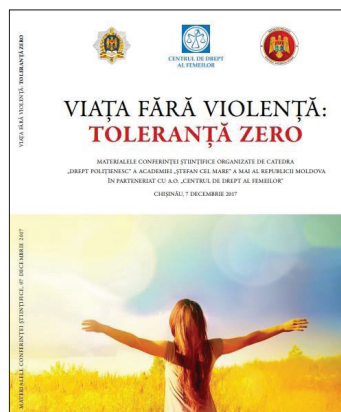

Echipa Centrului de Drept al Femeilor a fost gazda delegației Republicii Tadjikistan, care în perioada 23 – 27 aprilie s-a aflat într-o vizită de lucru în Republica Moldova. În cadrul întrevederii, cei 12 reprezentanți ai Preșidenției, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerul Educației, Ministerul Sănătății și Protecției Sociale a Republicii Tadjikistan, precum și alte instituții guvernamentale, au putut afla mai multe despre activitățile CDF în domeniul protecției victimelor violenței în familie, despre eforturile întreprinse de CDF în vederea alinării cadrului legislativ și normativ la standardele internaționale, de a impulsiona cooperarea multidisciplinară între actorii abilitați cu competențe de prevenire și combatere a violenței în familie. Delegația din Tadjikistan a manifestat dorința de a prelua bunele practici și modelele de intervenție, iar CDF rămâne deschis spre colaborări menite să contribuie la diminuarea fenomenului violenței în bază de gen.

Colegii din Coaliția Națională "Viața fără Violență în Familie" - Centrul Stimul din Ocnîța și Asociația Vesta din Găgăuzia - au efectuat o vizită de studiu și schimb de experiență la Centrul de Drept al Femeilor. A fost discutat modul în care Serviciul specializat de asistență a victimelor violenței

în familie acordă asistență juridică, psihologică și socială beneficiarelor, dar și despre activitățile de prevenire a fenomenului violenței și importanța colaborării cu poliția.

Un grup de studenți și masteranzi ai catedrei «Drept Polițienesc» a Academiei «Ștefan cel Mare» a realizat o serie de cercetări și analize la tema violenței în familie, prezentându-le în cadrul unei conferințe științifice. Evenimentul a avut loc în cadrul Campaniei "16 zile de activism împotriva violenței în bază de gen" din anul trecut. Pentru a încuraja activitatea tinerilor cercetători,

Centrul de Drept al Femeilor și comitetul de organizare au decis să editeze lucrările sub forma unei compilații - "Viața fără violență: toleranță zero". Anul acesta, lucrările au fost tipărite și pot fi găsite pentru lectură în biblioteca academiei și pe site-ul CDF.

Centrul de Drept al Femeilor a participat la atelierul de lucru organizat de UN Women Moldova, în calitate de partener implementator. În următorii ani vom derula un proiect prin care vom continua să consolidăm capacitățile specialiștilor din organele de drept de a aplica corespunzător standardele internaționale în prevenirea fenomenului violenței împotriva femeilor și vom contribui la elaborarea raportului de compatibilitate a legislației Republicii Moldova la prevederile Convenției de la Istanbul.

Directoarea Centrului de Drept al Femeilor a participat la atelierul de lucru regional destinat ONG-urilor cu privire la punerea în aplicare a hotărârilor Curții Europene pentru Drepturile Omului. Instruirea a avut loc la Centrul European de Tineret din Strasbourg, în perioada 21-22 iunie și a avut scopul de a consolida capacitatea organizațiilor societății civile de a supraveghea punerea în

aplicare a hotărârilor CtEDO de către Comitetul de Miniștri. Există puțină informație accesibilă cu privire la modul în care funcționează procesul de executare a hotărârilor și modul în care organizațiile societății civile pot acționa cu maximă eficiență. La moment, acest mecanism de apărare a drepturilor omului este foarte puțin utilizat. Numărul total al dosarelor depuse din partea ONG-urilor este constant în scădere, în jur de 70-90 în fiecare an. Pe de altă parte, sunt peste 800 de planuri de acțiuni guvernamentale și rapoarte care sunt prezentate anual Comitetului de Miniștri. În consecință, nu este suficientă analiză și perspectivă neguvernamentală pentru a face o evaluare echilibrată a situației.

Participanții la atelier au abordat o serie de subiecte ce includ aspecte ale procesului de executare a hotărârilor CtEDO, rolul ONG-urilor în acest proces, cele mai bune practici privind modul de pregătire a observațiilor și strategiilor de susținere a Regulii 9.2, precum și strategiile și tacticile de advocacy aplicate atât la Strasbourg, cât și la nivel național. Atelierul a combinat prezentările experților, schimbul de cunoștințe și experiențe între participanți și exerciții de grup.

ACTIVITATEA CDF ÎN CIFRE. PRIMUL SEMESTRU 2018

În primul semestru al anului 2018, Centrul de Drept al Femeilor a oferit asistență la 223 victime ale violenței în familie. În 207 cazuri femeile au fost victime ale violenței psihologice, 158 au suferit de violență fizică, 88 au raportat violența economică. În 14 cazuri s-a înregistrat violență sexuală din partea partenerilor de viață, iar violență spirituală a fost identificată în 4 cazuri. De cele mai multe ori violența în familie are o formă combinată, astfel că au fost înregistrate:

✓ Tipul serviciului acordat:

Asistență juridică primară: în 145 cazuri, victimele au primit asistență juridică primară – inclusiv întocmirea cererilor, plângeri adresate organelor de drept sau contestații împotriva deciziilor agentului constatator. Au fost eliberate 48 de ordonanțe de protecție.

Asistență juridică calificată: în 31 cazuri au fost desemnați avocați pentru a reprezenta interesele victimelor. Au fost înregistrate 12 cauze penale, 3 cauze contravenționale, 16 cauze civile: desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei alimentare, internarea forțată într-o instituție medico-sanitară.

Asistență psihologică: 68 de victime au beneficiat de asistență psihologică individuală, inclusiv a fost acordată asistență psihologică de lungă durată în 9 cazuri. Au fost întocmite 29 rapoarte de evaluare psihologică.

Asistență socială: 59 de victime au beneficiat de asistență socială - consiliere socială și orientare profesională. În 6 cazuri a fost dispus plasamentul victimei într-un centru de plasament.

✓ Profilul social al beneficiarelor:

După mediul de reședință – 175 victime provin din mediu urban și 48 din mediu rural. Majoritatea au domiciliul stabilit în mun. Chișinău, însă s-au adresat și persoane din raioanele: Anenii Noi, Călărași, Cantemir, Cimișlia, Drochia, Edineț, Fălești, Hîncești, Orhei, Soroca, Ștefan-Vodă, Ungheeni, Tiraspol, Vulcănești.

Vârsta: cele mai multe victime ale violenței în familie au între 25-34 ani (28%), urmate de beneficiarele de +65 ani (22%) și cele cu vârsta cuprinsă între 34-44 de ani (20%).

Nivelul de studii: 176 victime au studii medii (inclusiv medii incomplete, sau medii de specialitate) iar alte 47 au studii superioare.

Statutul ocupațional: 133 femei au statut de șomer sau au activitatea de muncă suspendată pe motivul concediului de îngrijire a copilului. Totodată, au fost înregistrate 90 de victime care sunt încadrate în câmpul muncii. 171 femei sunt mame și au grijă de copiii lor minori.

Relația victimei cu agresorul: 115 cazuri înregistrate unde victima are statut de concubină/fostă concubină/ soție/ fostă soție. Violența între rude a fost constatată în 7 cazuri unde victima are statut de părinte mamă/tată, 7 cazuri unde victima are statut de copil fiică/fecior, 3 cazuri unde victima are statut de soră. Violență între afini: 1 caz unde victima are statut de noră, 1 caz unde victima are statut de mamă soacră.

Victimele s-au adresat la CDF fiind îndrumate de către ofițeri de poliție, asistenți sociali, avocați, psihologi, centre maternale, alte organizații ce activează în domeniu, foste beneficiare ale CDF sau prin intermediul poștei electronice.

În total, începând cu anul 2012 au fost ajutate 1602 de victime ale violenței în familie.

IMPACTUL PROIECTULUI DE ABILITARE ECONOMICĂ PRIN OCHII BENEFICIARELOR

Grație proiectului de abilitare economică realizat cu suportul financiar al Clubului Internațional al Femeilor, beneficiarele Centrului de Drept al Femeilor au avut oportunitatea să-și realizeze visurile și să pășească cu încredere în ziua de mâine. Timp de un an am fost alături de nouă femei ce au dorit să rescrie propria istorie, investind în studii și dezvoltare personală, ce au avut curajul să iasă din zona de confort și să nu cedeze în fața greutăților. Fiecare caz în parte are în spate o istorie de viață impresionantă și de admirat. Pentru a reda cât mai bine emoțiile acestor femei, grijile și speranțele lor, am realizat o documentare fotografică pe durata întregului proiect. Am surprins prin lentila obiectivului o altă lume a lor, o lume în care domină curajul și dorința de schimbare. Vă invităm să vedeți cum au trăit beneficiarele noastre această experiență unică și ce mesaje transmit celor care le-au fost alături în momente dificile.

VIORICA SPÂNU – a absolvit acum câțiva ani Colegiul de Medicină. Își dorea mult să activeze în domeniu, dar circumstanțele au impus-o să-și re-seteze prioritățile. Când i-a fost propus să urmeze cursurile de masaj terapeutic și pediatrie pentru copii nu a stat mult să analizeze. „Cursurile de masaj terapeutic pe care le urmez sunt o bună oportunitate să reiau activitatea profesională sau să încep o activitate pe cont propriu. În luna aprilie am primit diploma pentru primul nivel care a fost încheiat cu succes. Am doi copii de 2 și 4 ani. Din păcate fetița are displazie, iar aceste cursuri mă vor ajuta să o reabilitez și bineînțeles să obțin un venit pentru a întreține familia. Mulțumesc din tot sufletul pentru proiectul dat. Mulțumesc pentru ajutor și susținere.”

ANA LUNGU – are o pasiune pentru lucrurile handmade. Îi place să creze, să combine culori, să dea frâu liber imaginației, să-și depășească propriile limite. La fel a făcut și în proiectul nostru. Ghidată de un mentor, Ana a învățat să realizeze lucrări dintre cele mai complicate, de la

pictat pe sticlă, decorare de pahare, la broșe și felicitări. „A fost greu la început, dar am avut entuziasm și dorință să fac ceva nou. Și pentru mâini era ceva neobișnuit. Atelierele m-au ajutat să obțin mai multă experiență și să am încredere în mine că pot face lucruri mai complicate.” Anul trecut, Ana a participat la Târgul de Crăciun cu brățări, iar acum pregătește o nouă serie de lucrări pe care le va expune la același târg în luna decembrie.

ANA SCAFARI – istoria Anei Scafari seamănă cu cea a altor sute de femei din Moldova, care de dragul copiilor, de rușinea satului sau frica bărbatului, rabdă ani la rând violența în familie. A răbdător și ea 12 ani, timp în care au apărut trei copii. „Am un an de zile de când sunt singură. Trăiesc o altă viață. Cu cei trei copii minunați pe care îi am, râdem, glumim, ne jucăm, nu

ne este frică de nimeni.” În cadrul proiectului de abilitare economică a fost ajutată să dezvolte treptat o mică afacere din creșterea găinilor. Inițial Ana era nesigură. Nu o speriau greutățile, dar îi era teamă că nu va reuși să se descurce, iar ajutorul acordat va fi irosit în van. Totuși dorința de a face ceva concret și util a motivat-o să accepte implicarea în proiect. În sat deja se știe unde se vând ouă proaspete, iar pentru Ana este un venit în plus din care își poate întreține familia.

VICTORIA DANILĂ – este tânără antreprenoare ce creează cu mult drag hăinuțe pentru bebeluși născuți prematur. În 2017 a participat pentru prima dată la Târgul de Crăciun organizat de Clubul Internațional al Femeilor din Moldova, unde a avut posibilitatea să-și vândă piesele vestimentare și să stabilească colaborări cu potențiali clienți. Victoria a primit în cadrul proiectului un grant din care a procurat o mașină de cusut și un manechin pentru femei. La mașina dată au fost create rochițe de dimensiuni mici. Treptat a diversificat colecția cu hăinuțe pentru copii până la vârsta de doi ani. “Vreau să le mulțumesc din suflet finanțatorilor pentru sprijinul acordat, pentru inițiativa de a susține femeile care trec prin clipe grele și le motivează să meargă mai departe; că le fac să înțeleagă ca nu sunt singure, că pot depăși orice obstacol.

DIANA RUSU – Este beneficiara CDF din anul 2015. Este angajată în cadrul unei instituții superioare de învățământ în calitate de lector. În cadrul acestui proiect a început să studieze limba engleză de la nivelul începător. A pășit în sala de cursuri a școlii Oratorica cu emoție și dorință de a învăța lucruri noi. “Consider că femeile trebuie să studieze foarte mult și limbi străine în special. E bine să ai o facul-

tate, să fii independentă, să poți să-ți asiguri traiul, să nu depinzi de soț sau de părinți. Studiile te ajută să-ți exprimi opinia, să ai o voce, să nu tolerezi violența.”

CRISTINA MOTRICALĂ – este o tânără de 20 ani care își dorește să facă carieră în design vestimentar. Este o fire pozitivă, creativă și mereu pregătită pentru aventuri. În cadrul proiectului Cristina a primit “undița” de care avea nevoie pentru a beneficia de o instruire mai bună. Anul acesta a purtat cu mândrie roba de absolventă, iar la ceremonia de final de an primele ei piese vestimentare au fost prezentate în fața publicului. “La colegiu am învățat cum e să lucrezi în echipă, cum să ne ajutăm reciproc și să trăim la maxim viața de student. Am învățat cum să fac față greutăților. Am câpătat experiențe noi. Îmi amintesc ce emoții frumoase am trăit când am croit singură prima piesă “haute couture”.

MARIA SOCOLNICOV – este din raionul Hîncești și crește singura trei copii, două fete în vârstă de 9 și 8 ani și un băiețel de 1 an și 9 luni. În momentul în care a apelat la CDF aveau nevoie de o gazdă. Casa părintească era într-o stare atât de avariată încât pereții se puteau prăbuși în orice moment, iar iarna bătea la ușă. În cadrul proiectului au fost identificate resurse pentru a achita pentru jumătate de an chiria unei căsuțe în raion, acolo unde se angajase în calitate de dădacă la grădiniță și au fost procurate lemne pentru perioada rece a anului. Visul Mariei este să poată asigura copiilor condiții adecvate de trai și să se bucure de o viață fericită alături de ei. Un prim pas a fost făcut deja. Ea a reușit să perfecteze actele de moștenitoare a casei părintești și urmează să valorifice această oportunitate.

LIUBA ISTRATI – și-a reabilitat locuința în urma incendiului provocat de concubinul agresor. Conflictul a început chiar înainte de Paști. "În ziua ceea lucram în grădină. A venit beat și a început să mă lovească. Mi-a rupt o coastă. M-am dus la poliție, așa desculță cum eram. Când a ajuns acasă, incendiul era deja stins. Au sărit vecinii în ajutor. Au scos în ogradă tot ce au reușit, haine, mobilă. Dar cea mai mare parte a lucrurilor și patru odăi au fost distruse de flăcări. În câteva minute, munca de o viață a fost făcută scrum. Agresorul și-a recunoscut fapta și a fost reținut imediat. În cadrul proiectului i-a fost acordat ajutor material din care au fost procurate materiale pentru a readuce la viață cele patru camere distruse în incendiu.

CINE SUNTEM NOI?

Asociația Obștească „Centrul de Drept al Femeilor” (în continuare - CDF) este o organizație nonguvernamentală înregistrată în anul 2009. Scopul CDF este de a asigura drepturile femeilor din perspectiva de gen, atât în timpul procesului de elaborare, cât și de aplicare a legii. CDF desfășoară activități de prevenire și combatere a violenței în familie, acordă asistență directă juridică și psihologică victimelor violenței în familie. CDF pledează pentru statutul egal între femei și bărbați în viața publică și privată și este un partener credibil al guvernului și societății civile și participă la elaborarea politicilor publice.

CDF asigură Secretariatul Coaliției Naționale "Viața fără Violență în Familie (în continuare Coaliția Națională). Coaliția Națională cuprinde 18 organizații non-guvernamentale și instituții publice care activează în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie și față de femei.

DATE DE CONTACT:

Centrul de Drept al Femeilor (CDF)
Str. M. Kogălniceanu, nr. 87
MD 2009, Chișinău,
Republica Moldova
Tel/fax: (+373) 22 811 999
Mobil: (+373) 68 855 050

Buletinul apare cu sprijinul financiar al **Fundației OAK** și al **Guvernului Suediei**

PARTENERI:

